

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novce... predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajućem u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.
Telefon tiskare br. 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Urednik i izdavač Jerko J. Mahulja.

U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu.

Iz carevinskog vieća.

U Beču, dne 15. marča 1912.

Razprava o vladinom odgovoru.

U sjednici od utorka stavio je predsjednik kao prvu točku na dnevni red razpravu o odgovoru ministra financija Zaleskog na upit zastupnika Pantza, glede novog izdanja dionica tvornice oružja. Razprava bijaše vrlo živahna, jer posegnuše u istu, osim dvojice interpellanta i nekih drugih zastupnika, također dvojica ministara i to ministar financija vičez Zaleski i ministar unutarnjih posala baron Heindold.

Ova je razprava jasno pokazala, da se sa strane vlade ne pazi uvijek dosta strogo i nepristrano kod raznih velikih poduzeća, koja ne rade vazda solidno i pošteno. Pojedini govornici dokazali su baš u ovom poduzeću, da je uprava vrlo lakoumno izdala nove dionice, dočim je već prije raztribila, da posao ide loše, te tako stare dionice sama pokupovala, jer je u istinu posao dobro napredovao.

Glasovanje o kartelima.

U sriedu došlo je konačno do glasovanja o kartelima, o čemu se je razpravljalo u odboru proti skupoci preko mjesec dana a u samom parlamentu svu sedmicu.

Vlada je željela, da se predloži odboru upute ponovno odboru i to narodno-gospodarskom odboru, jer njoj ne bijahu predložili odbora proti skupoci u pitanju kartela glede kamenog ugljelja, petroleja, spirita itd. po čudi.

U vladinom smislu govorili su nekoji zastupnici velikih ili vladinih stranaka. Nu uzprkos tomu, prihvaćena bijaše većina predloga odbora proti skupoci u pogledu kartela, te su u najvažnijim pitanjima vladine stranke odnosno vlada sama, ostale u manjini. Tim se je pokazalo opet jednom, da vlada nema apsolutne i stalne većine u parlamentu, na koju bi se mogla u svakom pitanju pouzdati osloniti.

Obrambeni zakoni.

Jedan od najvažnijih predmeta, što ih imade riješiti sadašnje carevinsko vieće, jesu obrambeni zakoni. Proti tome se pitanju vodi u ugarsko-hrvatskom saboru u Budimpešti već preko pol godine ostra obstrukcija i radi tog pitanja palo je ovih dana ugarsko ministarstvo grofa Khuena. Sada je došlo na razpravu to pitanje u našoj zastupničkoj kući. Radi se naime o promjeni postojećih obrambenih zakona t. j. o dvo mjesto trogodišnjoj službi kod svijeta četa (izuzeta bi bila mornarica), o promjeni vojno-kaznenog zakona, o pomnoženju četa itd.

U razpravu posegnuo je prvi

Ministar predsjednik grof Stürggh.

Ovaj reče u glavnom, da mu je milo, što je ovoj osnovi dana prednost na dnevnom redu i što parlament shvaća važnost predložene zakonske osnove.

Zatim je razjasnio unutarnja pitanja vojne osnove, reorganizaciju artiljerije i povišenje regruta za mornaricu. Govorio je nadalje, kako novi zakon olakšaje gradjanima vojničku službu. O krizi ugarskog kabineta rekao je, da ona ne smije na nikakav način biti shvaćena kao kriza vojničke reforme. Ta osnova predložena obim parlamentima, prihvaćena od obih vlada, mora i nadalje kao i do sada biti temelj čitave akcije. O odvisnosti Austrije prema Ugarskoj, rekao je, da nema govora, već se tu radi o međusobnim odnosajima. Kad se radi o promjenama na zajedničkom području, onda je potrebno odobrenje zakonodavnih tijela obih država. On se čuti mirnim, što je kod zadnjeg pregovora glede § 43. zastupao austrijsko stanovništvo na temeljitim načinima parlamenta.

Ministar za zemaljsku obranu general pl. Georgl.

Iza njega govorio je ministar domobranstva Georgi o dvogodišnjoj službi, o kojoj ovisi snaga i sudbina čitave monarhije, zatim o artiljeriji i mornarici, o sniranju vojničkih potreba, o osnovi za podčastnike, o povišenju novačkog kontingenta i o novoj nabavi topova.

Razprava o tom predmetu.

Od zastupnika uze prvi riječ rusinski zastupnik dr. Okunevski, koji označuje oporbno stanovište Rusina. Ovima je reče — znao, što moraju glasovati proti osnovi, ali ne mogu inače, obzirom na postupak vlade i Poljaka proti rusinskom narodu.

Kršćanski socijal zastupnik Scharif, govori proti eventualnoj privremenoj rješitbi ovog pitanja. Njegova je stranka za to, da se to pitanje stalno i konačno rješiti.

Socijalni demokrat Stolner govori vrlo obširno proti osnovi sa stanovišta svoje stranke, koja ne poznaje u obće vojske ni ni troškova za istu.

Glas hrvatskog zastupnika.

U sjednici od petka uzeo je nakon govora kršćansko socijalnog zastupnika dr. Jerzabela riječ o obrambenom zakonu, hrvatski zastupnik iz Dalmacije dr. Suardić, koji reče, da Hrvati za svoje vojne zasluge prema monarhiji ne samo da nisu nagradjeni, nego su materijalno i nacionalno prikraćeni. Kao tipičan primjer te nezahvalnosti prema Hrvatima navodi današnje stanje u Hrvatskoj, koja je Madjarima predana na milost i nemilost.

Najzalostnija je pojava pri tom, da i ratna uprava popušta Madjarima. Hrvati se moraju ogradići proti tome, da se izbori u Hrvatskoj obavljaju pomoću zajedničke vojske.

Rad Madjara morao bi potuziti vojno spremu, te ako rečno ministarstvo nije još spremilo plana za zauzeće Ugarske, moraga spremili čim prije, jer bi sutra bilo prekasno. U interesu je monarhije, da se stane na kraj madjarskoj tiraniji, jer pod ovom tiranijom trpi i dinastički osjećaj.

J ovoj je državi izraz: „Zahl Krobot“ obće poznat. Nije izključeno, da će Hrvati i ovaj put morati na svoj trošak plati koncesije, što se budu dale Madjarima.

Govornik se upušta u pitanje zastava i emblema. Zagovora smanjenje godina službe u ratnoj mornarici. Svršava izjavom, da će Hrvati morati sami braniti svoje lo proti Madjarima, ako drugdje ne bude moguće. (Odobrovanje kod južnih Slavena).

Borba bez svrhe.

Avvocato, avvocato, avvocato! ovako me kao iz propovjedanice trideset i tri pula zove dr. Pozzo u svom kilometričnom članku od obilna četiri stupca, izaslom u „Voce del Popolo“ od 23. prosiječnja t. g. Radi osobnih napadaja dopisnikovih, nimalo prikladnih za ozbiljan politički članak, gotovo te nisam slijedio savjet jedne hrvatske novine i prešao preko onih osobnih napadaja i onog mora fraza s onom Dante-ovom „non ragionium di lor, ma guarda e passa“. Nego na trideset i treći zav napustim svoju neodlučnost i „da poslavim stvari na njihovo pravno mjesto“, javljam pokorno, da sam ovdje.

Što je jezgra onomu članku? Hrvati su u Krku za svoju djecu otvorili hrvatsku školu, dakle jednu kulturnu instituciju. Dopisnik im radi toga nekulturno predbacuje „l'insaziabile ingordigia“ i gotovo hoće, te ih liši prava, da se oni zbog toga vriedjaju. Sebi nasuprot prisvaja pravo uvrede, kad mu se na ustuk tome odvrača, da on ne bi na taj način suio bezrazložno vriedjajući onih Hrvata, bez kojih bi njemu bilo nemoguće da u Krku vrši svoje zvanje. Odgovorite po duši na ovo: postavimo, da za 21.000 Hrvata na otoku dodje još jedan hrvatski odvjetnik u Krk; postavimo nadalje, da bi svim Hrvatima otoka narodna svijest diktovala, da zahtjevaju od bilo koga, neka im sve podneske na oblasti sastavlja na hrvatskom jeziku i pošto bi to uzaludno tražili od talijanskog odvjetnika, da se u tu svrhu u svim svojim pravnim poslovima služe samo hrvatskim odvjetnicima, — recite po duši, bi li tad bilo moguće ma jednom samo talijanskom odvjetniku da vrši svoje zvanje u Krku uz podporu samih talijanskih gradjana Krka? Ne imate dakle pravo, da se vriedjate, kad vam se kaže jednu neoborivu istinu. Nitko ne traži od vas, da vi zbog toga izdajete svoju domovinu; ali najelementarnija pravila pristojnosti traže od vas, da ne vriedjate nepravedno i bezrazložno onih, bez kojih bi vršenje vašeg zvanja bilo u Krku nemoguće. Jos manje imate pravo, da se zbog toga suatrate ovlaštenim i na daljnje uvrede protiv Hrvata, naime: da su prije svog dolaska na otok bili dvljaci; da je i današnja kultura hrvatske inteligencije filozofski tek umočena kol u prav-

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju ne po d p i e a n i ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, } nagodina
5 K za seljake }
ili K 5—, odnosno K 2:50 na }
pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1, kamo neka se naslovljuju va pisma i predplatu

ničkim toli u liečniškim znanostima i da ona ne ide dalje od poznavanja suboparnih paragrafa; da je kotarski poglavar najbjesniji panslavista od svih kotarskih poglavara na svijetu; da je upravitelj suda najfanatičniji hrvatski činovnik; da vi niste od svojih dohodaka kupio niti kuće niti zemljišta (kao što sa n to ja, htio ste reći); da smo mi svi Hrvati u Krku tudjinci, i ja isti. I tako redom nizete slično mislivo cvijeće, ubrano u vašem stilističkom bostanu, u kitu cvijeća na peklu Hrvatima. Osobnosti, puste osobnosti i denuncijacije, koje se vraški kose s toli razvikanom tisućljetnom kulturom. Što je daljnja jezgra onog članka? Pol stupca prezimena, da se njima dokaze množinu prezimena na otoku tobož talijanskog podrijetla. Suviše dokazivanja, da je Krk talijanski grad i da su na otoku bili prije Latini nego li Hrvati, koji da su došli tek u VII. stoljeću. Neopravdana tužakanja, da su činovnici u Krku u ogromnoj većini hrvatski narodnosti; da oblasti uredjiva hrvatski, jer da su sada Hrvati Benjamini Beča.

Svu vašu dojakošnju pisaniju i borbu izazvala je hrvatska škola u Krku, kojom da su Hrvati pokazali svoje osvajalačke težnje na grad Krk. Velite, da od te borbe ne čite odustati, inakur milijone zaslužili od Hrvata. Nego istodobno nazivljete vi sam tu borbu nepotrebnom; jer da je škola sagrađena blizu groblja, pa da ce doskora propasti. Kakova je to dosljednost? Onda morate dopustiti, da je ta vaša borba doista borba bez svrhe, borba proti vjetrenjačam. I doista je tako. Hrvatima je i bez vašega dokazivanja poznato, da je Krk talijanski grad, pa baš zato nije njima niti na kraj pameti i nijesu toli naivni, da troše svoje narodne sile u bezplodna osvajanja. Nije njima do osvajanja grada Krka, već do obuke vlastite djece u materinskom jeziku. Za to, i jedino za to otvorile školu, koju sami uzdržavaju, ne pitajući pripomoci ni od pokrajine ni od obine; a još manje trebaju vaših neiskrenih uputa za obuku u Pinezicima i Skrbčićima, za koju su se oni već pobrinuli. Varate se pak, da je ostalim Hrvatima na otoku naša škola deveta voda. Protivno dokazuju prinosi za nju, koji već do sada u kratkom razdoblju prekoručše svatu od 1500 K. Ali Hrvati su za Krk tudjinci, dobacujete nam vi. I kad bi to bilo, zar bi se zbog toga njihova djeca morala odgajati u talijanskom duhu? Nego vi sami velite i znate, da i Hrvati u Krku imaju posjeda, koji vi meni uljudno (?) predbacujete. Nije to sramota, što sam nakon sedamnaest godišnjeg boravka u Krku od svoje prištednje, na koju me moji roditelji naučiše, u stisci za stan kupio skromnu kuću i zemljište. U ostalom, ja sam to pristedio od zasluzbe kod svojih sunarodnjaka, što vi za sebe ne možete niti ne čete moći kazati deč budete u Krku. Vi znate također, da i mnogo prireza krčkih Hrvata prima općina Krka. A ti prirezi narasli su pod sadašnjom općinskom upravom, čiji ste

vi član, upravo do nesnosljivosti, što u velikoj drma ekonomiskim stanjem koli talijanskih toli hrvatskih građana krčkih. Naravno posljedica dugova, kojima se občinu obleretilo. Odatle i materijalno propadanje grada, o kome ste svojedobno govorili u svom proglasu. Kao pravnik morali biste pak znati, da krčki Hrvati, a naposeb činovnici hrvatske narodnosti, i jesu i austrijski državljani, koji na temelju § 10. zakona od 3. nov. 1863. stiču domovinsko pravo u onoj obćini, gdje im je stalno boravište. Ipak se vi ne začate, da ih opetovno kršite tudjincima u ovom gradu, čime izazivate izgrede proti njima i izazivne pjesme „lasse pur...“ i „fora i Croati da questa città“. Pa se još čudite, što kotarsko poglavarstvo zabranjuje pjevanje takvih pjesama javno po ulicama i što oblasti smatraju vas moralnim začetnikom svih izgreda protiv Hrvata. Recite po duši, nije li do vašeg dolaska vladao med Hrvatima i Talijanima u Krku snažniji „modus vivendi“ i nijesu li tek vašim dolaskom nastali napeti odnosi? Ne; Hrvati ne će iz grada Krka dok bude ovaj stjelom biskupskoj stolici i svim oblastima; jer Hrvati nisu u ovom gradu zbog krčkih građana, već zbog svih Hrvata otoka. Izohodite sporazumno s nama, da budu obzirom na 21.000 Hrvata otoka i biskupija i ostale oblasti premjestene iz Krka u jednu hrvatsku obćinu, onda će Hrvati sami otići iz Krka, i bez vaših izaziva „fora i Croati da questa città“. Ali znajte, da bi to bila gotova ekonomična propast grada Krka. Upravo radi toga tu vaša bezrazložna hajka protiv Hrvata u Krku nije nikakvo patriotsko djelo za vaš grad i za držim, da će vam ju rijetki od dobromislećih talijanskih građana krčkih odobravati. U toj hajci sledi vaše stope samo mladjarija i talijanska školska djeca, i to na očigled svojih roditelja i zofoljitelja, koji to mirno trpe. Nije li to zlostan odgoj, nimalo suglasan sa tisućljetnom kulturom? A vi ipak tvrdite, da svako dijete u talijanskoj školi u Krku govori tako dobro talijanski, kako to govorite vi i ja, te da ste pripravan dati 100 K za hrvatsku školu, ako to nije istina. Lovim vas za riječ. Ja, Hrvat, toga za sebe ne dopustam, te izjavljujem sa svom sjegurnošću, da govorim bolje talijanski nego li prvi učenik vaše škole. Ne mogu toga dopustiti ni za vas kao Talijana, koji ste dužan poznavati i stalno poznate talijanski jezik bolje i od mene i od prvog učenika vaše škole, makar vam vaši stručnjaci u talijanskom jeziku predbacuju, da vam se talijanski jezik zbog preobširnosti i pustih fraza haš ne odlikuje krasotom štila. A vi se ipak ne začate, da lomite svoj štap nad znanjem i kulturom hrvatske inteligencije i da ih onalovazujete! Vi, od kojeg gotovo svaki inteligentni Hrvat na otoku zna bar toliko više, što pozna i vaš jezik, dočim vi njegov tek natucate, i što pozna dobrim dijelom i vašu književnost, dočim vi o njegovoj nemate niti pojma. Vi ste dakle izgubili okladu, te bih s pravom mogao zatražiti od vas 100 K, obećanih našoj školi. Nego mi ih ne primamo, jer su nam dovoljni doprinosi naših sunarodnjaka. Ali vi tvrdite, da dobra polovica od 20 (a ne 12 ili 14) učenika naše škole ne zna hrvatski govoriti. To ne stoji, jer tek petorica nije iz početka poznavala hrvatskog jezika; nu kad bi ta vaša tvrdnja i istini odgovarala, ne uvidjate li, da se i radi toga hrvatska škola u Krku prikazuje potrebitom i opravdanom, e da preprieci raznarodjenje naše djece, a da je nasuprot posvema neopravdana vaša borba protiv nje.

Niti sa onom falangom prezimena u dokaz njihovog lobotožnog talijanskog podrijetla nijesta bili haš sretne ruke, te ste njome tek još jednom utvrdili opravdanost poslovice „nomina sunt odiosa“. Ta vi navadjate takovih talijanskih prezimena,

koja bar danas na otoku i ne postoje (Golia, Lughero, Rocca, Decleva a i Casagrande je tek jedan jedini na Puntu, koji se je pred par godina doselio iz Italije). Iz mnogo pako čisto hrvatskih prezimena stvarate talijanska tako, da im naprosto izvurate hrvatski dočetak „ić“ (Abramić, Fabijanić, Filipić, Filinić, Jerolimić, Marijanić, Matanić, Peročić, Petrić); imena Abran, Fabijan, Filip, File, Jerolim, Marrijan, Mato, Pero i Petar, iz kojih su ta prezimena nastala, kažu se tako i hrvatski. Ne mogu se pak dovinuti, od kada su talijanskim riječima postale riječi „lola“ i „pura“ iz kojih su čisto nastala prezimena „Lolić“ i „Purić“. Na takav način možete posve lahko načiniti prezime i iz moga prezimena. Nego dopustimo za čas, da su sva po vama citirana prezimena bila izvorno talijanska. Kako se to onda slaže s nadmoći talijanske kulture, koju vi toliko izičete, da su „divlji“ Hrvati, prispjevši na otok tek u VII. stoljeću, imali toliko upliva na starosjedioc Latine, te su ove prisilili, da u svojim talijanskim prezimenima poprime hrvatski dočetak „ić“, dočim Latini grada Krka nisu bili u stanju, da to isto naprave s hrvatskim prezimenima u gradu Krku, u kojima se do dana današnjeg sačuvalo hrvatski dočetak „ić“, pisan dođuše talijanskim ili bolje starohrvatskim pravopisom „ich“ ali se je ipak sačuvalo. Što to znači? da su ona rijedka latinska prezimena što su postajala na otoku, morala poprimiti hrvatski dočetak „ić“ već u davnoj davini, možda već u prvim stoljećima dolaska Hrvata, dočim da se je to moralo zbiti sa hrvatskim prezimenima u gradu Krku, mnogo kasnije, možda niti pred tri stoljeća. Ali latinski nadpisi i spomenici, kličete vi!... „Fimus Trōss“! U sadašnjem vijeku realnosti mogu oni biti lijepi i zanimivi predmetima za historiji i muzeje, nu podnipošto obilježjem narodnosti. Ta pozivom na napise i spomenike mogao ai danas sutra doći i u Beč koji talijanski invalid s verklecom i zatražiti od Bečana, da sele iz Beča, jer da je to stara latinska Vindobona. Ne, ne, ti nadpisi i spomenici ne ovlascuju vas, da tražite nemoguće; da tražimo za kotar od 21.000 Hrvata talijanske oblasti, talijansko uredovanje i talijanske činovnike; da ove potonje napadate i denuncirate samo za to, što su hrvatske narodnosti i što se samo za hrvatske činovnike ne čete da sprijateljite s mišlja, da činovnik, e da bude dobar činovnik, ne mora da zataji svoje narodnosti. Pravici bi odgovaralo, kad bi za 21.000 Hrvata prema 1500 Talijana bilo u ovom kotaru kod svake oblasti 14 hrvatskih ili barem hrvatskom jeziku vještih činovnika prema jednomo talijanskom. Pak što vidimo? Kod c. kr. kotarskog suda u Krku od 13 činovnika ima ih 7 Talijana, a od tih samo jedan znade nješto hrvatski. Kod c. kr. kotarskog poglavarstva imate također tri svoja činovnika prema 7 hrvatskih i slovenskih. Tri svoja činovnika imate i na poreznom uredu prema pet hrvatskih i slovenskih. Kako pak možete tvrditi, da oblasti medjusobno dopisuju hrvatski? Moralo bi tako da bude u najhrvatijem kotaru; ali ne samo da tome na zalost nije tako, nego je nasuprot istina, da nje koje oblasti nit u saobraćaju sa hrvatskim strankama nit u uredovnim riješenjima, što je ove primaju, ne poštivaju hrvatskoga jezika u onom opsegu, koji ga ide po pravu i prema razmjeru putanstva. Pa još tvrdite, da su Hrvati Benjamini Beča! Zar vas na takovu tvrdnju ovlascuje sadašnji režim u Hrvatskoj?

Nego kad je već govor o nadpisima i spomenicima, red mi je upozoriti vas, da se i u talijanskom gradu Krku, i to u ulici Orseolo II, na vratima jedne kuće nalazi u pragu uklesan ovaj nadpis:

„16 gne gne 87.“

Ob pribivalischia ovoga poznati ohologa a uvisvi ponisnoga i misal serdca njegovga.

U toj je kući bilo u XVII. vijeku slavensko sjenišće. Pa što vam veli onaj hrvatski napis? Da su vaši predji bili u XVII. vijeku tako snosljiv i prema višim kulturnim istilucijama, makar te bile i hrvatske, te su u svom talijanskom gradu čak trpili i hrvatske natpise nad njima; vama, sinovima XX. vjeka, nasuprot je i jedna nevina početna hrvatska škola takav trn u oku, te vas podbada čak na izgrede i uvrede protiv Hrvata. Kakova razlika! I time zapetačujem.

Krk, dne 20. febrara 1912.

dr. Anton Antončić.

Upit zastupnika Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gosp. ministra trgovine.

U interpelaciji prvomenovanoga i drugova od 18. decembra 1911. bilo je medju ostalim istaknuto, da je prava poruga što je c. kr. erar sklopio ugovor tičući se prevažanja pošte automobilom izmed Osora i Maloga Lošinja sa konzorcijom, stvorenim po čovjeku, koji bijaše uporabom § 266. kaznenog zakona kažnjen na dva tjedna zatvora, poostrenog sa jednim postom u tjednu, i to u vreme, kad je taj čovjek imao odsjediti rečenu kaznu. U interpelaciji bilo je na temelju vesti iz „Piccolo della sera“ i „Polar Tagblatt“ iztknuto, da odnosi automobitni promet, koji je započeo 1. novembrom 1911., jako nepravilno funkcionira. Taj automobitni promet, koj se je dao na znanje javnosti na daleko i široko, je već i prestao, te se poštu vozi slo „landauerom“ što poštnim vozom.

Dne 23. febrara t. g. u 4 i pol po podne bile su sa strane c. kr. poštanskog ureda u Malom Lošnju postavljene na poštni voz kao obično u posebnim vrećicama poštanske pošiljke za pojedina mjesta, tako i u Čunski.

Ovdje, u Goskom, kakav sat daleko od Maloga Lošinja, manjkala je vrećica, odredjena za to mjesto, u kojoj su se nalazile 2 knjižice poštanske stredionice i neki šekovi, glaseći na veće svote od tamošnjih ljudi iz Amerike na njihove siromašne obitelji, nadalje poštanski biljezi, preporučena i nepreporučena pisma.

C. kr. poštna direkcija u Trstu, bila je o tom obavještena, i ta da je poslala cietu stvar na c. kr. kotarsko poglavarstvo u Mali Lošinj. Što je ovo učinilo nije poznato. Od 23. febrara prošla su već tri tjedna, a ljudi moraju još uvijek čekati ne samo na pisma, nego i na teško zaslužene novce.

Podpisani, naključujuć na interpelaciju od 18. decembra pr. god. zastupnika Spinčića i drugova, na koju još uvijek čekaju odgovor, upravljaju na njegovu preuzvišenost gospodina ministra trgovine sledieći upit:

Je li Vašoj preuzvišenosti poznato, da je automobitni poštni promet izmedju Osora i Malog Lošinja prestao i da su se poštanske pošiljke, medju njima na veće svote glaseće knjižice poštne stredionice i šekovi, iz Maloga Lošinja u Čunski, na putu u Usor, dne 23. febrara t. g. izgubile; te što je u stvari preduzeto: obzirom na krivce, obzirom na uzpostavu toga automobitnog poštnog prometa, i obzirom na to, da dotičnici dobiju svoje novce?

Beč, 15. marča 1912.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Nova uprava obćine Pula. U pone-djeljak odredjena je sporazumom vlade i

Zemaljskog odbora za Istru nova uprava za obćinu Pula, naime „obćinsko svjetujuće vijeće“, kome stoji na čelu od vlade imenovan barun Gorizutti. U to svjetujuće vijeće imenovani su ovi: 1. komesar od marine Lovisoni, 2. inžinir marine Ritternauer, 3. obrtni nadzornik Pellegrini, 4. Josip Stuhović (od hrvatske stranke), 6. Ivan Lirussi (od socialističke stranke), 6. odvjetnik dr. Baseggio, 7. liečnik dr. Bossi, 7. posjednik Fabbro (ova tri posljednja od talijanske stranke). Kako se vidi iz naziva, to vijeće ima samo savjetujuć glas, a pridjeljeno je upravitelju obćine kog je imenovala vlada, sa savjetujućim glasom, dok taj vlada čovjek ima sada svu vlast kao puljski načelnik i obćinsko vijeće.

Mi se za sada ne ćemo upustati u shodnost ili neshodnost takovog načina uprave puljske obćine, samo se pitamo, da li nije to jedan makar i mali uzmak vlade. U tom „svjetujućem vijeću“ vidimo zagriženog kamorristu Fabbro, zatim talijanskog radikaica dr. Baseggio i dr. Bossi; c. k. obrtni nadzornik Pellegrini također je jedan od onih, koji nije daleko od kamorraša, a dr. Bossi možda je i bliže kamorri od ovoga.

To „vijeće“ pak neće imati dugog života, jer je već pisмено dr. Baseggio dvo ostavku na toj „svjetujućoj“ časti a za njim će poći i g. dr. Bossi, Fabbro pa onda i Pellegrini, valjda i on „svojevoljno“.

Rekosino, da za danas ne ćemo segnuti u lancine te nove reforme vladavine, ali mi smatramo i tu novu „formu“ popust vlade prema kamori odnosno dru Rizzi u. Kad je vlada već poprimila onaj energični korak i razpršila kamoru na puljskoj obćini, nije smjela opet nasjesti talijanskoj sinjoriji na istarskoj Junti, jer se puljska kamorra podržavala jedino protekcijom te sinjorije. Ako je puljska kamorra krala i krsila zakon protekcijom i pod zaštitom te talijanske sinjorije, prestala je tu obvezatnost vlade, da ovršuje jedan paragraf obć. zakona.

Medjutim to nas ni najmanje ne iznemađuje, jer smo u Austriji, a u Austriji — osobito u našim stranama — vlade rado i često sume sebe čušjaku.

Sukob parobroda. U razmaku od dva dana zbila su se u puljskoj luci dva sukoba parobroda. U nedjelju u jutro srazilo se parobrod „Istria“ ploveć u Trst sa parobrodom „Sebenico“ koji je dolazio iz Trsta. Sukob se je dogodio u luci, pri kojem je ostao znatno oštećen „Sebenico“, kojemu je pruzročena šteta 50.000 K a na robu 70.000 K. Od ljudskog života nije nasrtao nitko.

U utork večer sukobio se u luci tender od marine sa parobrodom „Bosnia“, pri tom sukobu ostao je jako oštećen tender, na kojemu je usljed sraza zadobio tešku ozljedu na glavi jedan ognjar (fogista) Ante Spanjol, koji će teško ostati na životu.

Od tih parobroda dva su od društva „Dalmatia“ („Sebenico“ i „Bosnia“) a „Istria“ je od istrijskog društva.

Hrvatski Sokol u Medulinu obrđzvat će u nedjelju 24. t. mj. u 2. sata po podne svoju prvu izvanrednu glavnu skupštinu. Pozivlju se braća Sokoli, da mnogobrojno prispuje. Zdravo!

Iz Štinjana. Citajući „Našu Slogu“ i „Omnibus“ kota nam se ježi radi velike kradje i prevare, na našoj slavnoj obćini puljskoj. Kako je poznato, da se podobćina Štinjan nalazi u najboljem finanjialnom stanju u puljštini, kako to potvrđuju i gospoda puljska. Ali govoriti je jedno, a viditi je drugo.

Pitamo sami sehe, koji hi nam mogao kazati čisto stanje imetka naše obćine? Štinjanski obćinari zaista ne mogu to dokazati, jer je već prošle tri godine, da im obćina ne daje dozvolu za pregledanje njihovih računa. Prijasnjih godina obćavala bi oglasiti obćina, da su račun iz-

zani na javno pregledanje, te da je pro- svakom obćinaru iste pregledati. Mi smo nasbi pregledali te blažene račune, koje isto sve potanko nismo mogli razumjeti, budući da su svezani s ostalim podobćinama, ali tako bi nas harem začarali, a račune činili uvijek po svojoj volji.

Kada je pred tri godine naš delegat pitao, da prilože račune, su mu gosp. dr. Pesante i F. Bigatto drsko odgovorili, da obračun nije potvrđen u Poreču i to krivnjom gosp. dra Zuccona, pa zato da ih oni ne mogu na javnost dati. Ne znamo, je li to zaista odgovara istini? Ako pak nije istina, to tada nije čist posao.

Kada smo iznenada dočuli, da je propala manjadura, a na obćinu došao strog i pravedan vladin komesar, ta viest nas je razveselila, jer se nadamo, da će doći na vidjelji i naše obćinske stvari, te će se naći po koji makarun, koga su nam umislili oni, koji su u hladu a i još koji drugi.

Poznato je, da podobćina Stinjaninade dosta veliki svoj obćinski posjed i to šume i pašnjake, ali je poznato i to, da je erar pokupovao od obćine mnogo toga zemljišta i to skoro ponajbolje šume za grad nije tvrdjava i drugih erarskih zgrada. Erar je to sve dobro platio, te se je morala od prodanog zemljišta otjerati ogromna svota novca. Ali to bi se hito potražiti potanko sve od godine 1885., budući da se je u ono doba najviše zemljišta prodalo.

U ovih zadnjih deset godina platili su obćinari Stinjanjski za sjećanje šume 5000 K. Gosp. F. Bigatto rekao je pred dvie godine našemu delegatu, da Stinjan imade dobrih od potrošarine od godine 1910. preko 1000 K, a soldo pigioni blizu 500 K.

Kako drugi kazu, naša obćina da imade više od 60.000 K, pa ako nije toliko, ipak nešto mora biti, jer uvijek se prodaje po koji komad zemljišta, a za obćinu ne kupuje se i ne gradi nikada ništa. Sad smo u velikoj potrebi za graditi školu, za koju treba potrošiti barem 30.000 K, te bi mi zadovoljni bili, da bi mogli barem toliko naći naše čiste imovine.

Budući da ne imamo svoje obćinske uprave, pitali sme to već pred godinu dana, ali do sada o tom ne znamo ništa. Mi imademo mnogo nuždnih popravaka u našem selu, radi kojih smo već pred godinu dana pisali u „Našoj Slozi“. Naš delegat da je više puta pitao i molio obćinu, da dade napraviti toli potrebite popravke, ali oni nehtijuci čuti molbe od delegata, oslajje uvijek kako i prije. Mi ne znamo tomu uzrok ali mislimo, da je taj, što je naš delegat uvijek bio i ostaje pravi rodoljub svojega naroda i jezika, kojega ta slavna gospoda na obćini gledaju prijekim okom. A to nam potvrđuje i ovaj slučaj.

Običavalo se svake godine držati javnu dražbu za obćinske ferale, ali ove godine pristao je naš delegat na volju svitlje gospode, te je obćina dala tu stvar u ruke jednomu svojemu podaniku, koji je baš jedinji u našem selu koji stoji proti svojem narodu i jeziku, te ga radi toga svi u selu mrze, što je i pravo.

Seljani su se na to uzbunili te su pri- ratili tu stvar, jer se je jedan našao, koji je učinio ponudu na obćinu za 14 K manje radi rasviete. Na to se čekalo neko vrijeme, pa eto na jedanput obćina poslala i potvrdila bez delegatova znanja istomu i prijašnjemu rečenu službu. Mi smo na to išli na obćinu, da se o tom osviedočimo, ali budući da je s nama bio i naš stari, koji je veoma uznemirio obć. činovnika Bigato, te on neznajući kako bi se riešio te neprilike, svalio je svu krivnju na delegata, da je on potvrdio tu prvu ponudu.

I to je taj slavni Frane rekao, prvo da sebe izvadi iz škricepa, a drugo da metne nemir i mržnju u narod proti delegatu, koji je dosad uvijek bio na ruku svojemu narodu.

Sada pok opominjemo našega delegata, da se ne da više zavesti od te bezsrainne gospode, već da čini svoje dužnosti po svojoj savjesti, na koji način će uvijek ugadjati svomu narodu kao i do sada.

Imademo još puno toga za dokaz, ali ostavit će mo za buduće, da se bolje informiramo, pa će mo sve nepravde na vidjelji iznijeti. Sada nam je jedina želja, da vladin komesar uzme pred oči naše obćinske račune.

Lošinjski kotar:

Ispod Osorčelce (nastavak). Izjava nezreznog općinskog zastupstva u „Il Piccolo“ od dne 29. II. o. g. glasi:

1. da općinski tajnik Eliodoro Bracco nije bio nikada *sudbeno* osuđen osim dana 2. lipnja 1911. radi uvrijede hrvatske narodnosti;
2. da rečeni tajnik nije bio nikada is- tjeran ni otpušten iz koprarske učiteljske škole;
3. da proti tajniku Brako nije bila ni kada podignuta ni viši kakva kaznena lužba kao posljedak političkih izbora;
4. da tajnik Brako nije nikada bio po- uzdanik c. kr. kotarskog puglavarstva kod političkih izbora, nego je bio pouzdanik talijanske liberalne stranke;
5. da tajnik Bracco nije bio nikada povjerenik c. kr. političke oblasti kod popisa pučanstva, nego obavljaje za popisa pu čanstva povjereništvo sa strane opeme.

Pod ovo pismo bahato dodaje Eliodoro Bracco, da će isplatiti „družbi sv. Cirila i Metoda“ 500 K, ako je zastupnik Spinčić u stanju dokazati protivno gornjim tvrd- njama.

Prepuštamo sud javnosti, neka sudi, nije li tvrdnja gosp. Bracca doista smjela, kada se odlučuje na ovako smjelji istup, gdje bi jednim samim potezom pera litio da obori sve tvrdnje zastupnika Spinčića, a sebe prikazati osobom, kojoj mirne duše mogu da zautaju i c. kr. oblasti i Hrvati. Sam veli da je bio doduše jedan put kažnjen radi uvrijede hrvatske narodnosti — ali Hrvati su inače naučeni na pilote, te i njemu za drugo, nego da sinajaju uvrijede mirno i ustrpljivo, ili kako bi puljski „Giornaleto“ kazao „il popolo croato dimo- mostra di essere in un tale stato, da non aver coscienza del vero vivere civile e libero“.

Medjutim to nije jedini slučaj, da je Eliodoro Bracco bio osuđen. Ako se ne varamo bilo je to u mesopustu 1905.

Eliodoro Bracco priredio je toga mesopusta maskaradu, koja je nosila nadpis „Gla — gla — golit è condanato a morte“, a radi toga znamo, da je Eliodoro Bracco bio osuđen, od koga kako i na što više se ne sjećamo. Još bismo mogli navesti drugih anegdota kao primjerice demonstra- cije na dan sv. Gavdenta u Osoru, ali to sve prepuštamo boljim vremenima, jer je to suvisno navadjeti, pošto to sve ne dokazuje, da je Eliodoro Bracco bio više puta *sudbeno* kažnjen, a on temelji svu svoju dokaznu moć na riječi „sudbeno“, kao da je zastupniku Spinčiću u prikazi- vanju ličnosti Elia Bracca lebdila pred očima svaža riječ *sudbeno*, a ne drugo, što je glavno u stvari t. j. da c. kr. ministarstvo trgovine i unutarnjih posala nije smjelo da sklada pogodbe za poštanski podvoz sa čovjekom punim animozitete proti hrvat- skom življu, koji sačinjava većinu ovog političkog kotara. Mislimo, da smo dovolj- no rascinili prvu točku izjave, pa evo nas na drugoj.

Zastupnik Spinčić u svojoj interpelaciji tvrdi, da je Eliodoro Bracco bio isstjeran iz koprarske preparandije, koju je on na- ravno pohadjao.

Nama o tom nije ništa potanje poznato, a kada bismo htjeli direktno riješiti samu stvar, morali bismo prevrnuti arhiv učiteljskog zbora one škole, a taj nama nije pri ruci.

Nećemo da kategorički nstvrđimo, ali koliko čujemo, toliko iznašamo. Eliodoro Bracco napustio je učiteljsku školu u Kepu- tamo negdje god. 1901. kada se je u Kopr- komemorirala smrt što li Verdi-a, a tom zgodom došlo je do velikih demonstracija. Kod demonstracije sudjelovali su i nekoji učiteljski pripravnici. Da li je i Eliodoro Bracco bio među ovima neznamo, nego to bi nam znao pripovijedati slovenski učitelj g. Kanda.

Eliodoro Bracco kaže, da on nij- bio isstjeran, ni izbačen, pa njegove riječi vri- jede, dok ih se ne opovrgne. Nego nama su dobro poznati djački udesi! Biva više puta, da se djak na mig jednog ili drugog profesora pobere iz zavoda, jer za njegov onaj profesorov mig pravi „consultum abundi“, pošto bi inače znao biti izbačen i izgnan.

(Nastavak u se.)

Pazinski kotar:

Djački štrajk u Pazinu. Radi pro- gna, koje su poduzele školske oblasti u Hrvatskoj proti nekupim gimnazijalcima na Sašaku, nastao je u svim srednjim škola- ma u Hrvatskoj djački štrajk. Tomu pok- retu u ime solidarnosti pridružili su se djaci hrv. srednjih skola u Dalmaciji i Bosni Hercegovini. Da pokažu svoju soli- darnost prema svojim hrvatskim kolega- ma, izišli su i naši djaci hrv. gimnazije u Pazinu u petak u 10 sati iz škole i pošli obhodom po gradu kličući djačkoj solidarnosti do gradskog perivoja, gdje su izražali par njih govore. Isto tako učimli su drugi dan u subotu. Ti iskazi simpatija naših djaka prema svojoj braći prošli su prvi i drugi dan u najvećem miru i redu, dostojanstveno. U nedjelju se djaci povra- tiše u školu i prekinuše štrajk. Štrajkova- lo je pet viših razreda, a svrla tome je bila samo, da i naša omladina pokaže svoju solidarnost sa braćom u ostalim hrvatskim zemljama.

Iz Pazina. G. Josip Mandić opć. bla- gajnik darovao je „Dječjem zabavištu“ u Pazinu K 10—, da počasti uspomenu svo- jih pokojnih roditelja.

Iz Pazina. U subotu, dne 23. III. 1912. predavati će u „Narodnom Domu“ u Pa- zinu g. prof. Hribur: „O Krasu“. Početak u 8^{1/2} sati.

Hrvatska Čitaonica u Pazinu obdrža- vat će redovitu glavnu godišnjat skupštinu dne 14. aprila 1912. u 1 sat po podne u „Narodnom Domu“ sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
2. izvještaj odbora;
3. izvještaj predsjednika pojedinih odsjeka;
4. izvještaj revizora;
5. izbori novog odbora;
6. izbor revizora;
7. Eventa- liala.

U slučaju, da se u 1 sat ne sakupi do- statan broj članova, obdržavat će se skup- ština bez obzira na broj prisutnih u 2 s. poslije podne s istim dnevnim redom.

Razne primorske vesti.

Atentat na talijanski kraljevski par. Kad su se prošlog četvrtka talijanski kralj i kraljica vozili u zatvorenoj kočiji na za- dušnice za pokojnog talijanskog kralja Umbertoa, na putu u crkvu je neki indi- viduum na kraljevski par ispalio tri hitca iz revolvera. Sva tri hitca su promašila, te je kraljevski par ostao neozleđen, dok je jedan hitac pogodio u glavu zapovjed-

nika kirasira majora Lang, koji je s dru- gina pratio kraljevsku kočiju. Major Lang je osljed hitca pao sa konja i odvežen odmah u bolnicu, gdje mu je pružena brza pomoć i ustanovljeno da rana nije teška, a kraljevski se par odvezao dalje u crkvu na zadušnice.

Atentat je pobudio po svioj Italiji a oso- bito u Rimu veliko ogorčenje, a kad se doznalo da je kraljevski par pošteđen, pri- redilo je celo pučanstvo grada Rima kra- ljevskom paru uz neopisivo oduševljenje velike ovacije. Isto tako izrazile su kraljev- skom paru svoje simpatije i čestitke svi vanjski vladari i vlade odsudivši drski na- padaj.

Ranjeni major Lang, kog je odmah iza atentata pohodio u bolnici sam kralj, na- lazi se izvan svake pogibelji života.

Franina i Jurina.

Fr. Si stija puljski Joralel od 21. febrara, kako kanzaju kanfanarske barabe šjoru Giardu slavu, da je da fugu kanfanar- skomu kapostacijonu. Ca paras, da je sve istina?

Jur. Nis ni istina, jer kapostacijon bi moza stati magari deset godina u Kanfanaru radi Giarda, Kosare i njegovoga adjutanta Gina. Istina je, da se je kapostacijon stufa živiti među takimi lopovi u Kanfanaru i načinja je supliku za pojl ča. Kako sam čuja, poša je jedanput skrivan Kosara na direccjon, a su ga hitili kroz vrata, da bi si kimalu zlonimja još drugu nogu. Radi toga je uzeo drugi put sobotu svoj šjorn deputata Giarda, a s njima je poša i Kosarov adjutant Gina, da je mora tumačiti, jer šjor deputat ne zna košiljat po tedeski.

Fr. A Joralel piše, da je kapostacijon provocira Italijane i da ni pustija šjoru Martinu Banku činiti italj. politiku u stacijonu.

Jur. Onaj koji je ovo pisa, i onaj, koji je primija u foju, bez da bi se osve- dočil šta je istina, su bezdini lopovi. Istina je sve naobratno. Kanfanarske barabe su uvijek držale i vikale nu stacijonu, a radi toga će se morat zagovarati pred sudom. Kanfanarci su tako ponosni na stacijon i na sebe a znas ča sem čuja? Čuja sam, da se r- će nijedan činovnik natjecat za onu staciju; direccjon sili jednomu i drugo- mu, a nijedan neće da primi, jer znadu svi, da nema takovih lopova nigdje nego u Kanfanaru, i da je ovo stacija prokleta od vajka.

Fr. Alora neka se natjee šjor podešat Kosara? Sad ko ga narod protira iz obćine, moza bi služat patriji na sta- cijonu.

Jur. Ko bi zna tedeski!

Fr. Ča će tedeski?! Pomoga bi mu šjor Martin Guša.

Jur. Da na i šjor Martin ne zna dosta.

Fr. Alora bi pomoga i šjor Kurbanae.

Jur. Bravo Franina! Imas pravo! Tako bi pošlo dobro. To je pravi trifešina. Srećna zeleznica, srećna direccija, srećna patrija!

Zagrebački gradski zajam. Kako nam iz Zagreba javljaju, obaviti će se subskripcija na zadužnice 4 1/2% zagrebačkog gradskog zajma od K 15.000.000 u vremenu od 18. do 26. o. m. j., pa naše čitaoce upozorujemo na današnji oglas u našem listu, gdje se nalaze svi pobliži uvjeti za suskripciju. Zaduznice ovoga zajma, što ga je naša općina sklopila za provedbu nužnih gradskih investicija, glase na domo sioca, te se izdaju u komadima po K 100—, K 200—, K 500—, K 1.000—, K 2.000—, K 5.000—, i K 10.000—, ove zaduznice ukamaćuju se na 4 1/2%, te odušni kuponi dospjevaju 1. travnja i 1. listopada svake godine. Ovaj je zajam slobodan od poreza, te se prema tomu kuponi tih zaduznica isplaćuju bez ikakvog odbitka, u potpunom iznosu. Zaduznice pako uživaju u smislu zak. čl. XVII. od god. 1911. pupularnu sigurnost i jamčevnu sposobnost. Ovaj zajam isplativ je u potpunosti naslovnoj vrijednosti bez ikakvog odbitka u roku od 60 godina svakogodišnjim žrijebanjima u smislu ustanovljene otplatne osnove. Zaduznice toga zajma biti će ubilježene u tečajnicama bečke i peštanske burze, te će i na Austro ugarsku banku biti podnesena molba, da se taj zajam prizna kao vrijednostni papir, na koji ona daje predumove. Kako je poznato preuzeo je emisiju gornjeg zajma sindikat zagrebačkih vodova pod vodstvom prve Hrvatske štedionice, Hrvatske podružnice Wiener Bank Vereina i Hrvatske eskomptne banke, te kojemu sindikatu nadalje pripadaju Srpska banka u Zagrebu i Ländlerbanka u Beču. Za ovaj zajam pokazuje se već odavna u našem općinstvu veliki interes, pa se nadamo, da će naša publika i naše institucije ovu subskripciju upotrijebiti, da upišu što veći broj tih zaduznica, tim više, što se ovdje radi o prvom većem dotlačem zajmu i o prvoj gradskoj zaduznici u našoj domovini, koja dolazi na naše tržište i koja u sebi sadržaje sve uvjete sigurnosti i sva jamstva za ukamaćenje i isplatu, tako da se mogu smatrati u svakom pogledu prvorazrednim vrijednostnim papirima. Kako je to prvi pokušaj, da se ima plasirati jedan veći hrvatski zajam, bilo bi za preporučiti, da naše općinstvo ovom prilikom pruži dokaz svoje gospodarske samosvijesti, te taj zajam mahom razgrabi, jer će to ujednao biti proba, koja će baciti jasno svjetlo na našu finacijalnu jakost. Stoga je za preporučiti, da naše općinstvo svoj posjed na stranim vrijednostnim papirima ovom prilikom konvertira, te preuzme ove zaduznice, glede čega će na svakom subskripcionom mjestu dobiti nužne upute. Mi ćemo nakon obavljene suskripcije o uspjehu obavijestiti.

Vabilo.

Ker za dne 21. marca 1912. določeni XVIII. redni letni občni zbor „Podgradske posejilnice in hranilnice v Podgradu“ v smislu § 49. zadr. pravil ni bil sklepčen, sklicuje se drugi občni zbor za v petek dne 29. marca 1912. ob 3. uri po podne z istim dnevnim redom, ki sme glasovati § 49. zadr. pravil brezpogojno skiepati.

Dnevni red:

1. Poročilo starešinstva
 2. Poročilo nadzorstva.
 3. Potrjenje računov za 1. 1911.
 4. Določitev odkodnin in dani v smislu § 20. zadr. pravil.
 5. Čitanje zapisnika o izvršeni reviziji od strani „Zadružne Zveze v Ljubljani“.
 6. Izvolutev starešinstva, nadzorstva in razodstva.
 7. Prememba pravil.
 - 8! Eventualnosti.
- Podgrad, 21. marca 1912.

Odbor

Listulca uredništva i uprave.

Nadalje uplatiše za račun predplate: D. P. Barban 12, V. R. Puževbreg 10, M. H. Sv. Nedelja 5, A. Z. Barban 5, K. M. Martinšćica 10, Hr. Čit. Tinjan 10, A. P. Mundañje 10, M. G. Krk 10, Čit. Vila Gospić 250, J. F. Boljan 4, Vj. Sp. Opatija 10, H. Čit. Kostrena Sv. Barb. 5, N. Čit. Tolmja 5, I. G. G. Sv. Vital 5, A. G. Sv. Vid 5, I. P. Tinjan 5, I. P. Sv. Anton (Kopar) 10, Dr. I. B. Karlovac 6, Hr. Čit. Runa 250, A. L. Kaštelir 16, N. P. Berseć 5, N. Čit. Berseć 5, F. S. Berseć 250, G. J. Marini 250, F. P. Baška 250.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu „Baderuskog društva za štednju i zajmove u Baderni“ r. z. n. u. J., koja će se obdržavati na 14. aprila 1912. u 2 i pol sata poslie podne u društvenim prostorijama.

Dnevni red:

1. Odobrenje računa za god. 1907., 1908., 1909., 1910. i 1911.
2. Izvješće o obavljenoj reviziji.
3. Protinjena § 31.
4. Biranje novog upravnog odbora.
5. Biranje nadzornog odbora.
6. Eventualnosti.

Za mnogobrojno sudjelovanje pozivlje

Odbor.

Poziv

na redovitu glavnu skupštinu „Gospodarskog društva u Baderni r. z. n. o. J.“ koja će se obdržavati 14. aprila 1912. na 3 i pol ura popodne u društvenim prostorijama sa sljedećim

Razpored:

1. Odobrenje godišnjih računa za 1907., 1908., 1909., 1910. i 1911.
2. Izvješće o obavljenoj reviziji.
3. Biranje upravnog odbora.
4. Biranje nadzornog odbora.
5. Eventualnosti.

Za mnogobrojno učestvovanje molj

Odbor.

Poziv

na XXVII. glavnu skupštinu „Gospodarske zadruge u Kastvu“, koja će se obdržavati dne 31. marca 1912. u 9 sati prije podne u dvorani g. B. Vlaha u Kastvu, sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
2. Izvještaj tajnika;
3. Izvještaj blagajnika; obračun — pro račun;
4. Izvještaj revizionalnog odbora;
5. Izbor novog zadružnog odbora;
6. Izdriehanje gospodarskog oruđa;
7. Različiti predlozi.

KASTAV, dne 17. marca 1912.

Podpredsjednik: I. Carlavariš

Poziv.

Pozivlje se ovime na 6. redovitu glavnu skupštinu „Društva za štednju i zajmove u Sv. Križu“, registrirane zadruge na ograničeno jamstvo, koja će se obdržavati dne 31. marca o. g. na 3 ure poslie podne, sa sljedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnjeg glavne skupštine.
 2. Izvještaj upravnog odbora.
 3. Izvještaj nadzornog odbora.
 4. Potvrda računskog zaključka za g. 1911.
 5. Izbor upravnog i nadzornog odbora, te pomirnog suda.
 6. Slučajnosti i imi predlozi
- Sv. Križ, 18. marca 1912

Odbor.

Poziv

Voprnačko društvo za štednju i zajmove, registrirana zadruga na ograničeno jamčenje, obdržavati će dne 31. Marca 1912. u 4 sata po podne u Veprincu k. br. 5 svoju

IX. glav. redovitu skupštinu sa sljedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnjeg glavne skupštine.
2. Izvješće upravnog odbora o djelovanju zadruge u god. 1911.
3. Izvješće nadzorstva o računima za god. 1911.
4. Odobrenje zaključnog računa za god. 1911.
5. Izbor upravnog i nadzornog odbora te pomirbenog suda.
6. Zaključak glede uporabe čistog dobitka.
7. Slučajni predlozi i savjeti.

Godišnji obračun izložen je zadržugom na uvid u društvenoj pisarni u Veprincu. Veprnac, 16. Marca 1912.

Odbor.

Uložne knjižice za „PELICU“, mogu se dobiti u tiskari Luginja i dr., Pula.

Družbine svieće!

Preuzeo sam zastupstvo za Istru slenrinskih svieća od kojih dobiva korist družba sv. Ćirila i Metoda za Istru. Od ove godine unapried inam u zašiti sljedeće tri vrsti:

- „LADA“ najbolja vrst stear. svieća a K 90- po 100 zamota.
- „DANICA“ druga vrst a K 75- po 100 zamota.
- „VESNA“ treća vrst a K 58- po 100 zamota.

Ciene razumievaju se postavno na kolodvor ili parobrod u Puli, uz gotovo sa 2% popusta ili na tri mjeseca potecka.

Lacko Križ - Pula.

Širite „Našu Slogu“.

o o JEFTINO I BRZO. o o

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

izrađuje

NARODNA TISKARA

LIGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA I.

o o JEFTINO I BRZO. o o

Zahvala.

Podpisani duboko ožalošćeni najsrdačnije zahvaljuju svoj rodbini, prijateljima i znancima na iskrenim iskazima sućuti prigodom smrti naše nezaboravne supruge, majke, sestre i tetke

Marije Šulina rođj. Grčković

preminuše u Vrbniku dne 15. marca 1912. providljene svetotajstvinu umirućih.

Posebnu pak izrazujemo našu duboku zahvalnost velečastnom mjestnom svećenstvu, koje je sa svom pripravnosću nastojalo oko umiruće i providilo ju sa svim utjehama sv. vjere kao što i priskrbilo da je pogreb blagopokojnice ispio onako veličanstveno; nadalje hudi izrečena svesrdna hvala a) društvu vječnoga klanjanja, b) društvu trećoredaca, c) braćini od Kurmine, d) braćini Presv. Ružarija, e) braćini Sv. Antona od Padove, f) braćini Presv. Sreć. Isusova i Marijina, i g) braćini Sv. Obitelji, koja su sva bila zastupana na sprovodu, kojih vrijedni i častna članica bila je pokojnica od svoje rane mladosti i od postanka njihovog; uz to je na poziv prisustvovalo sprovodu u podpunom broju Društvo Djevojaka u Vrbniku, na čemu izričemo istom našu iskrenu zahvalnost.

Napokon izrazujemo svu našu harnost cilom vrhničkom pučanstvu, koje je mnogobrojno iskuzalo zadnju počast blagaj pokojnici kao što i svini onima, koji su nam budi knko izrazili svoje saučesće i tješili nas u teškoj boli nad preranim gubitkom mile pokojnice. Svesrdna hvala svima a od Boga plaća!

Vrbnik 18. marca 1912.

Suprug: Bare Šulina brat: pop Jerko Grčković
djeca Mate, otac Đinko, Mare udata Furošić, Jerko, Matija, Bare c. k. sudb. oficijal, i Ante, te ostala braća i rodbinn

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrirana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

POZOR RODOLJUBI!

ZAHTEVAJTE POSUDA
:: NASE IGRAČE KARTE ::

PRIMORKA

PRODAJU SE U TISKARI, PAPIRNICI I
KNJIGOVEŽNICI LAGINJA I DR., PULA.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

□ SVOJ K SVOMU! □

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.

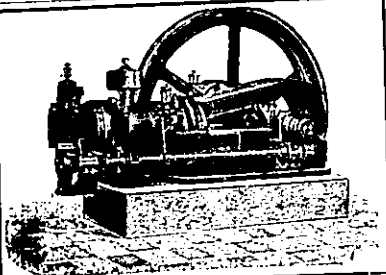
□ ULICA GIULIA, 1. PULA ULICA GIULIA, 1. □

preporuča se za
tiskarske, knjigoveške
i galanterijske radnje.
Solidna izradba pačata iz gume.

Imade u zalih

tiskanice i knjige za p. n. obćine, crkve,
škole i vjertnike, posujilnice i konsumna
druživa, trgovačke knjige, pisanke za
škole, kao i sve pisarske i risarske
potrebatine.

NAJBOLJI NAMJESTAJI SNAGE

kao motore na plin i gasi, benzini, žest
kamenski ulje za obrtnike, poludrške i
okretne namjestajne snage, dalje namje-
staj na mješavi plin i parova.

BRAZDŽANSKA TVORNICA MOTORA

(A. G. Dresdner Gasmaschinenbau vormals
MORITZ HILLE, DRESDEN)

najveća specialna tvornica Evrope

Glavuo i isključivo zastupstvo, kamo sve upite upravljati valja:

Tehnička poslovnica:

EMANUEL I OSKAR KRAUS, TRST, Via San Nicolo 2/b.

Dobiva u se potpune opreme za obrtnička i industrijalna poduzeca

Cijenik na zahtjev bezplatno i bez poštarine.

Dopisivanje: hrvatski, slovenski, talijanski i njemački.

Objava.

Nova tvornica soda-vode

Julij Cuzzi - Pula

via Carduzzi 5, kod Arene.

Sasma na novo uređena po najnovijim i higijeničnim propisima,
proizvadjaju napitke iz pravog, neravnog soka slatkog voća (malina,
naranča, limun.). Preporuča svoje proizvode, koji su samo prve
vrste. — Doprema automobilom.

Svoj k svomu!

Svoj k svomu!

Austro-hrvatsko

parobrodarsko društvo na dionice u Puntu.

Ravnateljstvo u Puntu.

Vlastito odpravnijstvo na Rieol, Riva Cri-
stoforo Colombo.

Plovitbeni red

vrjedn od 1. siječnja 1912. do opoziva.

Pruga: Puntat-Rijeka.

Svaki dan	Odl. i Pol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prje pođne				po pođne
5.45	odl.	VPUNAT	dol.	4.50
6. —	dol.	Krk	odl.	4.35
6.10	dol.	Glavotok	dol.	4.25
7. —	dol.	Malinska	dol.	3.50
7.05	odl.	Omišalj	dol.	3.35
7.35	dol.	RIJEKA	dol.	2.5.
7.45	odl.		dol.	2.10
8.39	dol.		dol.	2. —
8.85	odl.		dol.	12.55
9.30	dol.		dol.	

Uvjeto pristajanje u Rijekama i Torkolama.
Pruga: Baška-Puntat-Rijeka.

Svaki Utorak Četvrt. Nedjelja	Odl. i Pol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Ponedjelje Subotu
prje pođne				po pođne
4.30	odl.	Vlaška	dol.	6.10
5.40	dol.	Puntat	dol.	5. —
5.45	odl.	Rijeka	dol.	4.50
9.30	dol.		dol.	12.55

Uvjeto pristajanje u Staroj Baški.

Brza pruga: Rieka-Opatija-Lovran-Lošnjvli

Svaki Nedjelja	Odl. i Pol.	POSTAJA	Dol. i Odl.	Svaki Nedjelja
prje pođne				po pođne
7.35	odl.	RIJEKA	dol.	9.20
8.10	dol.	Opatija	dol.	9.45
8.20	odl.	Lovran	dol.	9.15
8.35	dol.	Lošnjvli	dol.	8.10
8.45	odl.		dol.	3.30
1.12	dol.		dol.	

Uvjeto pristajanje u Malobesnoj luku sv. Martin

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Lovran-Rab

Svaki Četvrt.	Odl. i Pol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Četvrt.
prje pođne				po pođne
7.35	odl.	RIJEKA	dol.	7.20
8.10	dol.	Opatija	dol.	6.45
8.20	odl.	Lovran	dol.	6.3
8.35	dol.	Rab	dol.	6.25
8.40	odl.		dol.	6.10
12.30	dol.		dol.	2.30

Pruga: Rijeka-Nerezine.

Četvrt. Poned.	Odl. i Pol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Subotu
prje pođne				po pođne
6.35	odl.	RIJEKA	dol.	5. —
7.10	dol.	Opatija	dol.	4.25
7.20	odl.	Beli	dol.	2.55
8.10	odl.	Merag	dol.	2.45
9.40	odl.	Krk	dol.	1.55
9.50	dol.		dol.	1.45
10.20	dol.		dol.	1.35
10.30	odl.		dol.	12.55
prje pođne				po pođne
12. —	dol.	Balkanora	dol.	11.25
12.20	dol.	Rab	dol.	9.25
2.20	dol.	Lan	dol.	9.15
3.05	dol.	Lan	dol.	8.5
3.10	odl.	Veli Lošnj	dol.	8.40
4.30	dol.	Mali Lošnj	dol.	7.15
4.40	odl.	Nerezine	dol.	7.55
4.40	dol.		dol.	6.45
4.50	odl.		dol.	6. —
5.40	dol.		dol.	

Pruga: Vrbnik-Sv. Marak-Sito-Crikvenica

Svaki dan	Odl. i Pol.	POSTAJE	Dol. i Odl.	Svaki dan
prje pođne				po pođne
5.30	odl.	Vrbnik	dol.	4.30
5.45	dol.	Sv. Marak	dol.	4.15
5.50	odl.	Sito	dol.	4.30
6.30	dol.	Crikvenica	dol.	3.20
6.40	odl.		dol.	3. —

Pruga Crikvenica-Rieka.
Svaki utork
7.15 pr. p. odl. Crikvenica dol. 2.45 po p.
9.15 pr. p. dol. Rijeka odl. 12.45 po p.
Luka sv. Marak.
Uvjeto pristajanje u Puntu i Leparu.

Pozor tamburaška i pjevačka društva.

Naručite za pokladne zabave novo izasle saljive igrokaze, saljive skladbe (kuple) sa pratnjom tambura ili glasovira i nove tamburaške partiture od Stahuljaka, Hruze, Farkaša, Machača itd. Kod prve sisačke rukotvornice tambura

J. Stjepušin, Sisak.

PEKARNA LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campa Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

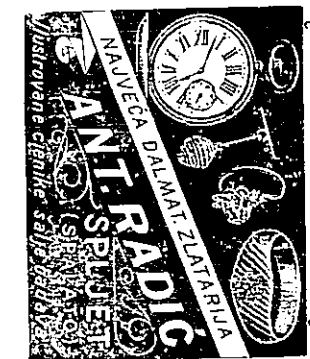
Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i javno lokale.

Prodaja svakovrstoog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

u korist družbe sv. Cirila i Metoda

održavaju se u
tiskari Luginja i drug. u Pull
ulica Giulia 1.
uz iznos od 100.000 para

Petrove kapljice.

FR. SULLERA
ZAGREB, Vlaška ulica . . .

Poziv na supskripciju.

U smislu odnosnog prospekta izdani 4 $\frac{1}{2}$ %-tni investicioni zajam slobodnog i kv. grada Zagreba od

K 15.000.000,—,

koji je slobodan od poreza, te uživa popularnu sigurnost i koji je isplativ u roku od 50 godina u potpunoj naslovnoj vrijednosti

izlaže se ovime na supskripciju na dan

26. ožujka 1912.

kod niže dolje označenih mjesta.

Za supskripciju gornjeg zajma vrijede slijedeći uslovi:

1. Supskripciona cijena za zadužnice gornjeg zajma iznosi:

- za slobodne komade K 98.50 za svakih K 100.— naslovne vrijednosti, priloživ 4 $\frac{1}{2}$ %-tne kamate za vrijeme od 1. travnja 1912. do dana preuzeća;
- za vezane komade sa jednogodišnjim zapornim rokom K 98.25 za svakih K 100.— naslovne vrijednosti, priloživ 4 $\frac{1}{2}$ %-tne kamate za vrijeme od 1. travnja 1912. do dana preuzeća;
- za vezane komade sa dvogodišnjim zapornim rokom K 98.— za svakih K 100.— naslovne vrijednosti, priloživ 4 $\frac{1}{2}$ %-tne kamate za vrijeme od 1. travnja 1912. do dana preuzeća.

Prigodom dodjeljenja predbilježenih zadužnica uzet će se osobito obzir na predbilježbe za vezane komade.

2. Supskripcija se obavlja sa posebnom prijavitnicom, koja se dobiva kod svih dolje navedenih mjesta besplatno. Svakom mjestu, gdje se obavlja supskripcija pripada pravo, da na nj otpali iznos zadužnica gornjeg zajma među svoje supskribente podijeli po vlastitoj uvidjavnosti.

3. Kod supskripcije ima se položiti jamčevina u visini od 10% supskripcione naslovne vrijednosti, i to ili u gotovom novcu, ili u takovim po dnevnom tečaju zaračunatim vrijednosnim papirima, koje će dotično mjesto za obavu supskripcije kao jamčevinu prihvatiti.

4. Dodjeljenje zadužnica potpisateljima obavit će se što prije moguće nakon zaključka supskripcije, te će se o dodijeljenju svi potpisatelji obavijestiti. Ako se kojemu potpisatelju dodijeli manji iznos zadužnica, nego je potpisao, to će se prekomjerno položena jamčevina odmah povratiti.

5. Uplata dodijeljenih zadužnica ima uslijediti po supskribentu najkasnije na 23. travnja 1912., dočim će se kod preuzeća zadužnica, koje se obavlja kod istog mjesta, na kojemu je obavljena i supskripcija, povratiti kod supskripcije položena jamčevina, odnosno zaračunat će se u kupovinu.

ZAGREB, dne 15. ožujka 1912.

Prva hrvatska štedionica, Zagreb.

Wiener Bank-Verein Hrvatska podružnica, Zagreb.

Hrvatska eskomptna banka, Zagreb.

K. k. priv. österreichische Länderbank, Beč.

Srpska banka, Zagreb.

Upisi na gornji zajam primaju se:

- kod: Prve hrvatske štedionice u Zagrebu, njene mjenjačnice i svih podružnica,
- Wiener Bank-Vereina Hrvatske podružnica u Zagrebu,
 - Hrvatske eskomptne banke u Zagrebu i njene podružnice u Osijeku,
 - Srpske banke d. d. u Zagrebu,
 - K. k. priv. österreichische Länderbank u Beču i njenih podružnica,
 - Wiener Bank-Vereina u Beču i njegovih podružnica,
 - Živnostenske banke u Pragu i njenih podruž.,
 - Hrvatske zemaljske banke u Osijeku,

- kod: Pucke banke na Rijeci,
- Banke i štedionice za Primorje na Sušaku,
 - Jadranske banke u Trstu i njenih podružnica,
 - Banca commerciale Triestina u Trstu,
 - Ljubljanske kreditne banke u Ljubljani i njenih podružnica,
 - Hrvatske vjersijske banke u Dubrovniku i njenih podružnica,
 - Dubrovačke trgovačke banke u Dubrovniku,
 - Privilegovane zemaljske banke za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu i njenih podruž.,
 - Hrvatske centralne banke za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu i njenih podružnica.